

DR. BODROGI BEA

ESETGYŰJTEMÉNY FOTÓRIPORTEREK SZÁMÁRA

VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁS ÉS MAGÁNSZFÉRA

Független Médiaközpont
2018

ESETGYŰJTEMÉNY FOTÓRIPORTEREK SZÁMÁRA

Ez az újságíróknak szóló segédanyag elektronikus formátumban jelenik meg. Az anyag felhasználására a Creative Commons ezen rendelkezései vonatkoznak: Nevezd meg! – Ne add el! – Ne változtasd! További felhasználás esetén a szerzőre hivatkozni kell.

[BŐVEBBEN](#)

Felhasználás esetén így hivatkozza:

CC BY-NC-ND 4.0

Esetgyűjtemény fotóriporterek számára

Szerző: dr. Bodrogi Bea

Nevezd meg!-Ne add el!-Ne változtasd!

2018, Budapest

© 2018 Független Médiaközpont

Felelős kiadó: ORBÁN SÁNDOR igazgató, Független Médiaközpont
1064 Budapest, Vörösmarty u. 47/a.

Telefon: (36) 1 609 5392 • E-mail: cij@cij.hu • Web: www.cij.hu

Szerkesztő: ORBÁN SÁNDOR

Design és tördelés: GALICZ KRISZTIÁN, typiART

A kiadvány megjelenését a Nyílt Társadalom Intézet Alapítvány támogatta.

BEVEZETÉS

Alapvetően mindenkinek joga van eldönteni azt, hogy róla fotó készüljön, és azt is, hogy az elkészült felvétel milyen nyilvánosság elé kerüljön. A hazai szabályozás alapja az, hogy a képmás elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. Ez biztosítja ugyanis a magánélet tisztelőben tartásához való jogot.

Vannak azonban olyan helyzetek, amikor nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez, valamint az elkészített felvétel felhasználásához sem. Ilyen a tömegfelvétel, valamint a nyilvános közéleti szereplés, mivel az ezekről való tájékoztatás és tájékozódás a sajtószabadsághoz és a véleménynyilvánításhoz való jog részét képezik.

Annak eldöntése azonban, hogy mi számít közéleti szereplésnek, közérdekű eseménynek, ki minősül közszereplőnek és a közszereplő milyen helyzetekben fotózható és nem fotózható, egyáltalán nem könnyű kérdés. Ezekben a helyzetekben ugyanis mérlegelni, valamint dönteni kell a véleménynyilvánítás szabadsága és a magánélet védelme között. Ilyen döntést a fotósoknak, szerkesztőségeknek napi szinten kell meghozniuk. Ehhez kívánunk segítséget nyújtani azáltal, hogy bemutatjuk az Európai Emberi Jogi Bíróság (továbbiakban: EJEB vagy Bíróság) gyakorlatát és mérlegelési szempontrendszerét konkrét eseteken keresztül.

NYILVÁNOS KÖZÉLETI SZEREPLÉS

A nyilvános közéleti szereplés eldöntésekor elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy az érintett személy által végzett cselekvés, tevékenység közszereplésnek minősül-e vagy sem. A nyilvánosság és a nyilvános bírálhatóság, ezen belül pedig a fotózás kérdése tehát mindig egy adott közszerepléshez kapcsolódik, nem pedig a közszereplői „mivoltához”. A közszerepléshez az kell, hogy az illető a közéletben, a nyilvánosság tudatos vállalásával valamit közvetítsen mások számára.¹ A közszereplői minőséget elsősorban nem a formálisan betöltött társadalmi pozíció vagy tisztség alapozza meg, hanem a közéletben, a nyilvánosságban való megjelenés. Ebből a szempontból tehát bárki, akár az átlagember is lehet közéleti szereplő.

KÖZSZEREPLŐ

Vannak emberek, akiknek a nyilvánosság előtti bírálhatósága, ezen belül pedig a fotózása és annak felhasználása nagyobb szabadságot ad a fotós számára. Ők az ún. közszereplők, akik tevékenységükkel vagy nyilvános fellépésükkel befolyásolják a szűkebben vagy tágabban értelmezett társadalom életét, helyi vagy országos viszonyok alakulását. Ilyenek tipikusan a politikusok, a színészek, a zenészek, a sportolók vagy például a valóságshow-k szereplői. Bár őket a társadalomban betöltött szerepükkel (politikai, tudományos, művészi stb.) összefüggésben sokkal szabadabban lehet fotózni a hozzájárulásuk nélkül, magán- és családi életük vonatkozásában ez a szabály már nem alkalmazható.

---

¹ Petrik Ferenc (szerk.): A személyiség jogi védelme. Közigazgatási és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1992., i. m. 138. o.

A KÖZSZEREPLŐ MAGÁNSZFÉRÁJA – A MAGÁNÉLET VÉDELME

A közszereplőnek is van magánszférája és ezt tiszteletben kell tartani. Minden olyan helyzetben, amikor a közszereplő nem közszereplői minőségében végez valamilyen tevékenységet, akkor róla felvételt készíteni és azt közölni csak a hozzájárulásával lehet. Természetesen itt is működik a ráutaló magatartás szabálya és legtöbbször ezzel nem szokott különösebb probléma lenni, hiszen a nyilvánosság a közszereplők életének szerves részét képezi. A döntés azonban mégis az ő kezükben van és nem a fotósnál. Ez tehát a fő szabály, amitől csak nagyon kivételes esetben lehet eltérni.

Vannak azonban olyan helyzetek és körülmények, amelyek mégis indokolhatják a személy képmásának felvételét és közzétételét a tudta vagy hozzájárulása nélkül, még akkor is, ha az szorosan a magánszférájához tartozik. Vacsora egy étteremben, családi séta a parkban vagy nyaralás a barátokkal. Ha ezeknek az eseményeknek van olyan szála, amely közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódik valamilyen közérdekű témához vagy vitához, akkor a fotósnak, szerkesztőnek kell a felvételtől és a nyilvánosságra hozatalról az alábbi fő szempontok alapján dönteni:

Hozzájárul-e a téma, a kép valamilyen közérdekű vitához; az érintett személy mennyire ismert; mi a riport (közlés) témája; az érintett személy korábbi közéleti szereplései; az információ megszerzésének módja és annak hitelessége, a fényképek készítésének körülményei; a közzététel tartalma, formája és következményei.

Az alábbiakban olyan eseteket mutatunk be, amelyekből jogvita keletkezett és amelyekben a bíróságoknak mérlegelni kellett a magánszféra védelme és a véleménynyilvánítás szabadsága között. A Hunvald v. index.hu kivételével az ügyek többsége az EJEB esetjogából származik, tekintettel arra, hogy az EJEB a magyar bíróságokkal szemben egységes és letisztult joggyakorlatot alakított ki a képmáshoz kapcsolódó esetek vizsgálata során. Azt reméljük, hogy a konkrét példákban alkalmazott mérlegelési szempontok ismerete segítséget tud nyújtani a fotósok és újságírók számára, akiknek napi szinten kell döntést hozniuk a magánszféra és a véleménynyilvánítás szabadsága között.

1. HUNVALD V. INDEX.HU/HVG.HU²

Hunvald Györgyről 2011. április 19-én a HVG és az Index hírportálokon kitakarás nélküli fotó jelent meg arról, ahogy a korábbi szocialista képviselőt és VII. kerületi polgármestert korrupciós és más bűncselekmények vádjával éppen a bírósági tárgyalásra kísérik bilincsen és vezetőszáron. Hunvald mindkét médium ellen eljárást indított képmáshoz fűződő jog sérelme miatt és kártérítést is kért. Az első- és másodfokú bíróságok a politikus keresetét alaposnak találták és elmarasztalták a két médiumot személyiségi jogok sérelme miatt, valamint kártérítés megfizetésére is kötelezték őket. A médiumok felülvizsgálata alapján azonban a Kúria hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletet és az alábbi fontos megállapítást tette:

Jogerős ítélet: Egy közszereplő, aki a pozícióval kapcsolatban elkövetett bűncselekménnyel kerül gyanúba és emiatt állítják bíróság elé, nem hivatkozhat a személyiségi jogaira, amikor a képmásának az elkészítéséről és közléséről van szó. Az ítélet szerint egyértelmű, hogy a felperes korábban politikus,

---

² http://hvg.hu/itthon/20110419_tagad_hunvald_gyorgy

azaz közszereplő volt, továbbá köztudomású tény, hogy az ellene - a polgármesteri tevékenységével összefüggésben - indított büntetőeljárás miatt került hosszabb időre letartóztatásba. Mivel a büntető-eljárás a közszerepléshez kapcsolódott, az eseményről tudósítás céljából készült képfelvétel közzététele nem minősült képmással való visszaélésnek. Tehát ebben az esetben a közérdeklődésre számot tartó eseményről való tudósítás joga elsőbbséget élvezett az indítványozó képmás védelméhez fűződő jogához képest.³

2. SCHÜSSEL V. AUSZTRIA⁴

Wolfgang Schüssel az 1995-ös osztrák parlamenti választások idején az Osztrák Néppárt miniszterelnök-jelöltje volt. 1995 novemberében az Osztrák Szociáldemokrata Párt és a szociáldemokrata szak-szervezeti tagok csoportja egy olyan matricát terjesztettek, amely Schüsselt úgy ábrázolta, hogy fél arca átfedésben volt Jörg Haiderével, a Szabadságpárt akkori elnökével, a következő szöveggel a tetején: „A társadalom szétverőinek és az oktatás ellopóinak egy arca van”.

Schüssel sérelmezte képmása közzétételét és terjesztését. Az ügyben eljáró hazai bíróságok szerint a vitatott mondat elfogadható politikai kijelentés, nem pedig Schüssel személyes becsmérlése.

EJEB döntés: A Bíróság egyetértett a hazai bíróságok álláspontjával. Sem a kíséző szöveg, sem a képi ábrázolás nem ment túl azon a határon, ami elfogadható egy politikai vita során, különösen, ha mindez választási időszakban történik.

3. KRONE VERLAG GMBH AND CO. KG V. AUSZTRIA⁵

A Neue Kronen Zeitung című lap 1995 márciusa és júniusa között több cikket tett közzé egy politikus-ról, aki tanár, az osztrák parlament (Nationalrat) tagja és európai parlamenti képviselő is volt egyben. A cikkek, amelyek a politikus fényképeivel együtt jelentek meg, azzal vádolták, hogy jogtalanul vett fel egyszerre három fizetést. Az illető sérelmezte a kép közzétételét. A hazai bíróság ideiglenes intézkedéssel, majd ítéletével megtiltotta az újság kiadójának, hogy a jövedelmével kapcsolatos és más hasonló témájú cikkeket a képviselő fényképeivel jelentesse meg.

EJEB döntés: A Bíróság megállapította az Egyezmény 10. cikkének sérelmét. A közzétett cikkek egy politikus pénzügyi helyzetét tárgyalták, és azzal vádolták, hogy nem minden jövedelmét szerezte jogszerűen. Ez közérdekű ügy és kevés jelentősége van annak, hogy az érintett személy, vagy annak képmása ténylegesen mennyire ismert a nyilvánosság számára. Ami számít, hogy ez a személy belépett a nyilvánosság arénájába. A Bíróság különös jelentőséget tulajdonított annak, hogy a közzétett fényképek nem fedtek fel semmilyen részletet a politikus magánéletéből. Ráadásul az osztrák parlament honlapján a politikus önéletrajza és fényképe is szerepelt, aki még mindig képviselő volt.

³ http://hvg.hu/itthon/201748_bilincses_hunvaldfenykep_akozszereplo_k_sajtoszabadsag_mas_latoszog

⁴ Application no. 42409/98., 2002. február 21-i döntés

⁵ Application no. 34315/96., 2002. február 26-i ítélet

---

4. WIRTSCHAFTS-TREND ZEITSCHRIFTEN-VERLAGSGESELLSCHAFT M.B.H V. AUSZTRIA⁶

Egy családi ügybe keveredett osztrák parlamenti képviselő az élettársával együtt Brazíliába szökött, de végül letartóztatták őket. Az esetről a Profil nevű bulvárlap „Egy menekülés naplója” címen cikket készített, amely a menekülő párt „Bonnie és Clyde”-hoz hasonlította., és az élettárs fényképét is közölte. Az élettárs pert indított a lap ellen, sérelmezve a fotó közzétételét. Hazai eljárásban a bíróságok elmarasztalták a bulvárlapot arra hivatkozva, hogy „Bonnie és Clyde” erőszakos bűnözők voltak, ezért az élettárs „Bonnie”-val való összefüggésbe hozatala hallgatólagos kijelentés a bűncselekményekben való részvételéről, amely a rágalmazás bűncselekményét valósította meg. Emellett a bíróság megtiltotta a sértett fényképének további közzétételét.

EJEB döntés: A Bíróság egyhangúlag megállapította az Egyezmény 10. cikkének sérelmét. A parlamenti képviselő ellen folytatott büntetőeljárást figyelemmel kísérte a nyilvánosság, az ügy tehát közérdekű volt. A cikk tartalma, ironikus stílusa, a „Bonnie és Clyde” kifejezés használata belefér abba a kategóriába, amelyet az érintettnek tűrnie kell. Emellett az élettárs később maga is interjút adott a témában, amivel a nyilvánosság arénájába lépett, és ezért nagyobb fokú toleranciát kellett tanúsítania. A kérdéses fotó pedig nem fedte fel a sértett magánéletének semmilyen részletét.

5. GOURGUENIDZE V. GRÚZIA⁷

G. eladásra kínálta egy híres grúz író egyik kéziratát. Az író lánya és annak férje találkozót kezdeményezett G-vel egy inkognitóban lévő újságíró társaságában. A találkozót cikkek és interjúk sora követte – közzétéve G. fényképét –, és az író lánya azzal vádolta meg őt, hogy ellopta a kéziratot („Lopni, rabolni, semmit sem jelent neki.”). G. sérelmezte a kijelentést és a fotó közzétételét. Hazai eljárásban a jogerős ítélet megállapította, hogy a kijelentés az író lányának véleményét tükrözi, amit egy interjú részeként tettek közzé, ez pedig kizárja az újságíró felelősségét.

EJEB döntés: A Bíróság megállapította a 10. cikk sérelmét arra hivatkozva, hogy a riport részeként közzétett fényképek nem járultak hozzá a közérdekű vitához. A fényképnek külön információs értéke nem volt, inkább csak arra szolgált, hogy bemutassa az interjúban említett személyt. A Bíróság továbbá figyelembe vette az interjú sértő jellegét is, amely zaklató légkört eredményezett az érintett személy körül. A Bíróság kimondta, hogy a grúz bíróságok nem biztosították az érintett személy magánéletének megfelelő és hatékony védelmét.

6. ÖSTERREICHISCHER RUNDFUNK V. AUSZTRIA⁸

1999-ben az osztrák közszolgálati televízió (ORF) esti híradója felvételeket mutatott be egy neonáci szervezet feltételes szabadlábra helyezett tagjáról, és hozzátette, hogy az illető összefüggésbe hozható egy folyamatban lévő ún. levélbomba ügygel. Az illető kérte az osztrák bíróságtól, hogy akadályozza meg a felvételek közzétételét, amelyeket korábban a bírósági tárgyalásán készítettek. Ennek a bíróság helyt is adott.

---

⁶ Application nos. 66298/01., 15653/02., 2005. december 13-i ítélet

⁷ Application no. 71678/01., 2006. október 17-i ítélet

⁸ Application no. 35841/02., 2006. december 7-i ítélet

EJEB döntés: A Bíróság megállapította a 10. cikk sérelmét. Döntésében a bíróság az egyén érdekét a képmásának közzétételéhez fűződő közérdekkel szemben az alábbi szempontok alapján mérlegelte: az érintett személy közismertsége, az elítélés és a szabadon bocsátás óta eltelt idő, a bűncselekmény természete, a riport tartalma és a látható kép közötti kapcsolat, valamint az azt kísérő szöveg teljessége és helytállósága. A Bíróság szerint a hazai bíróságok nem vették figyelembe a bűncselekmény kiemelt és politikai természetét, ami miatt őt elítélték, és nem vették figyelembe azt sem, hogy a mutatott képek kapcsolódtak a riport tartalmához.

7. HACHETTE FILIPACCHI ASSOCIES V. FRANCIAORSZÁG⁹

1998-ban meggyilkolták Korzika prefektusát, amiről a Paris-Match nevű hetilap is beszámolt „A meggyilkolt Köztársaság” című cikkében. A prefektus holttestéről fényképet is közöltek, mindössze 13 nappal annak meggyilkolása és 10 nappal a temetését követően. Az áldozat családja a magánszféra megsértésére hivatkozva eljárást indított a lap ellen. A hazai bíróság az újságot bocsánatkérő nyilatkozat közzétételére kötelezte, elismerve, hogy a fényképet a család hozzájárulása nélkül hozta nyilvánosságra. A bíróság úgy vélte, hogy bár a fénykép közzétételéhez nem volt szükséges a hozzátartozók beleegyezése, a közzététel mégis súlyosan sértette az emberi méltóságot és a magánszféra tiszteletben tartását.

EJEB döntés: A Bíróság egyetértett a hazai bíróságok álláspontjával és nem állapította meg az Egyezmény 10. cikkének sérelmét. A Bíróság szerint a család gyászára való tekintettel az újságíróknak megfontoltságot és óvatosságot kellett volna tanúsítaniuk, mivel az áldozat halálának körülményei erőszakosak és megrázóak voltak a család számára, nem mellékesen a család nem járult hozzá a képmás közzétételéhez.

8. MGN LIMITED V. EGYESÜLT KIRÁLYSÁG¹⁰

A Daily Mirror brit bulvárlap 2001 februárjában két cikket közölt Naomi Campbell szupermodell drogfüggőségéről („Naomi: drogos vagyok”). A lap arról számolt be, hogy a modell rendszeresen járt egy rehabilitációs intézmény kezeléseire és erről titokban készített fényképeket is. A szupermodell pert indított a lap kiadója ellen a magánélethez való jog sérelmére hivatkozva. A hazai bíróságok úgy döntöttek, hogy a kábítószer-függőségről és a kezelésről való tudósítás indokolható a közérdekkel, ám a részletek és a fényképek közzététele már sérti a magánszférához való jogot. A bíróság 3500 angol font kártérítésre és sikerdíj alapon történő magas perköltség megfizetésére kötelezte a lapot.

EJEB döntés: A Bíróság egyhangúlag megállapította az Egyezmény 10. cikkének sérelmét, azonban kizárólag a sikerdíjalapú perköltség megállapítása miatt. A Bíróság ugyanis egyetértett a hazai bíróságokkal abban, hogy a fotók közzétételéhez a nyilvánosságnak már nem fűződött érdeke, nem volt szükség ahhoz, hogy biztosítsa a róla megjelent, kábítószer-elvonással kapcsolatos történet hitelességét. A közérdeket már azzal kielégítették, hogy közölték az alapvető tényeket a függőségről és a kezelésről. A Bíróság a sikerdíj-rendszer kapcsán azonban úgy vélte, hogy az nyomást gyakorolt az alperesekre, beleértve a médiavállalkozásokat és a kiadókat, hogy megegyezéssel

⁹ Application no. 71111/01., 2007. június 14-i ítélet

¹⁰ Application no. 39401/04., 2011. január 18-i ítélet

---

rendezzék az egyébként védhető ügyeket, ami veszélyt jelentett az információt közlő médiára, és így a véleménynyilvánítás szabadságára. A Bíróság szerint ezért a kérelmező kötelezése a kiemelkedően magas ügyvédi sikerdíj megfizetésére aránytalan volt és megsértették a 10. cikket.

9. ROTHE V. AUSZTRIA¹¹

2004 júliusában a Profil heti magazin egy cikke azt állította, hogy az egyik egy katolikus papnak több szeminaristával is szexuális kapcsolata volt. A cikk két fényképet is tartalmazott, amelyek egy otthoni karácsonyi összejövetelen készültek és ahol a pap megcsókolt és átölelt egy szeminaristát. A pap eljárást indított a lap ellen. A hazai bíróságok azonban elutasították a kártérítési keresetét az alábbi szempontokra hivatkozva. A cikk közérdekű vitához járult hozzá, amelynek során a nyilvánosságnak érdeke fűződött ahhoz, hogy megtudja, mi történik az egyházon belül. Továbbá a cikk egyben leleplezte a homoszexuális viszonyt folytató papot, miközben a katolikus egyház elítéli a homoszexualitást. A nyilvánosságnak joga van tájékozódni minderről.

EJEB döntés: A Bíróság egyhangúlag kimondta, hogy a hazai bíróságok megfelelő egyensúlyt teremtettek a véleménynyilvánítás szabadsága és a magánélet tiszteletben tartásához való jog védelme között, ezért nem történt egyezményesértés. Ami a közérdekű vitához való hozzájárulást illeti, pontosabban az, hogy mi minősül közérdekű ügynek, az eset körülményeitől függ. A Bíróság szerint az a kérdés, hogy az egyházi méltóságok az egyházuk által kinyilvánított normák szerint élnek-e, egyértelműen a nyilvánosságra tartozó közérdekű ügynek minősül. Továbbá, míg egy nyilvánosság előtt ismeretlen magánszemély a magánélethez való jogának különleges védelmére tarthat igényt, ugyanez nem mondható el a közszereplők esetében. Jelen esetben a katolikus pap, aki egyben vezetői pozícióban is volt, közszereplőnek minősül.

10. LILLO-STENBERG ÉS SÆTHER V. NORVÉGIA¹²

Egy híres norvég zenész és egy szintén ismert színésznő 2005-ben egy szigeten tartották meg az esküvőjüket. Az eseményről egy hetilap a pár beleegyezése nélkül beszámolt, amelyhez hat fényképet is mellékeltek. A képek kb. 250 méteres távolságból készültek. Az egyik a menyasszonyt ábrázolta, amint édesapja és tanúi kíséretében egy csónakon érkezik az esküvő helyszínére. Egy másik fénykép a menyasszonyt és a vőlegényt ábrázolta, amint a vőlegény segít a menyasszonynak a csónakból a partra lépni. A pár kártérítési pert indított a magazin ellen, amit első- és másodfokon meg is nyertek. A norvég Legfelső Bíróság azonban kimondta, hogy nem sérült a magánszférához való joguk, mert a cikk magáról az esküvőről nem tett közzé felvételeket. A bíróság szerint bár mindenki maga döntheti el, hogy az esküvője mennyire legyen nyilvános esemény, egy közszereplést vállaló párosnak számolnia kell azzal, hogy házasságkötésük tényével a sajtó foglalkozik. Az esküvő helyszíne a nyilvánosság számára hozzáférhető, egy jól látható és népszerű nyaralóhely volt.

EJEB döntés: A hazai bíróságok gondosan mérlegelték a véleménynyilvánítás szabadságának jogát a magánélet tiszteletben tartásához fűződő joggal szemben, ezért nem történt egyezményesértés. Bár az esküvőről készült cikk „tisztán szórakoztató” jellegű volt, az esküvőnek volt egy „nyilvános oldala, egy közérdeklődésre számot tartó része is. Az esküvőről szóló információ önmagában nem

---

¹¹ Application no. 6490/07., 2012. december 4-i ítélet

¹² Application no. 13258/09., 2014. január 16-i ítélet

jár a magánszféra sérelmével, ha az semleges hangvételi és megbízható forráson alapul. Tény, hogy a kérelmezők nem egyeztek bele a fényképek vagy a cikk közzétételéhez, és a fotós erős teleobjektívvel, körülbelül 250 méteres távolságból készítette a fényképeket. A Bíróság azonban hangsúlyozta, hogy sem a vitatott újságcikk szövege, sem a fényképek nem tartalmaztak kedvezőtlen dolgot az érintett párra nézve. A cikk nem tartalmazott semmilyen kritikát, sem olyan tartalmat, amely csorbíthatja jó hírnevüket. Magát az esküvői ceremóniát nem fényképezték le, az esküvő pedig egy olyan helyszínen zajlott, ami a nyilvánosság számára hozzáférhető, jól látható és népszerű nyaralóhely volt, így valószínű, hogy mások figyelmét is felkelti.

11. COUDERC ÉS HACHETTE FILIPACCHI ASSOCIÉS V. FRANCIAORSZÁG¹³

2005. május 5-én a Paris Match heti magazinban interjú jelent meg egy asszonnyal, aki azt állította, hogy fiúgyermekének II. Albert, Monaco uralkodó hercege az apja. A cikket több fénykép kísérte, amelyek a herceget karjában a gyermekével mutatták. Két héttel később Albert herceg arra hivatkozva, hogy megsértették a magánélethez és a képmása védelméhez fűződő jogait, bírósághoz fordult magas kártérítési összeget követelve a hölgytől és a képet lehozó médiumoktól. A hazai bíróságok a kiadót 50.000 euró nem vagyoni kártérítés megfizetésére, valamint az ítélet címlapon történő közzétételére kötelezte. A bíróság szerint a teljes cikk és az azt kísérő fényképek a herceg szerelmi és családi életének legintimebb szférájába tartoztak és nem érintettek semmilyen közérdekű vitát. A hazai hatóságok szerint ebben az ügyben a magánélethez való jog elsőbbséget élvezett a véleménynyilvánítás jogával, pontosabban a nyilvánosság tájékoztatáshoz való jogával szemben.

EJEB döntés: A Bíróság egyhangúlag megállapította az Egyezmény 10. cikkének sérelmét. A Bíróság hangsúlyozta, hogy a magánélethez való jog fogalma magában foglalja a magánélet kíváncsi szemektől való távoltartásának jogát is. Ugyanakkor a Bíróság szerint alapvető fontosságú annak eldöntése, hogy az interjú tartalma, amely nyilvánosságra hozta a herceg apaságát, olyan információt képez-e, amely „hozzájárul egy közérdekű ügyről szóló vitához”. A Bíróság szerint a Monacói Hercegség sajátos szabályaira való tekintettel, tagadhatatlan közérdekű értéke volt annak, hogy Albert hercegnek van egy fia. A nyilvánosságban ugyanis újra téma lett ezzel az a hatályos örökösödési szabály, amely meggátolta a házasságon kívül született gyermek trónöröklési igényét. Továbbá a Bíróság kiemelte, hogy a sajtó közérdekű vitához való hozzájárulása nem korlátozódhat csupán az aktuális eseményekre vagy a már meglévő vitákra. A sajtónak az olyan információk feltárásában és a közvélemény figyelmének felhívásában is szerepe van, amelyek képesek ilyen közérdekű vitát kiváltani a társadalmon belül. A bíróságoknak meg kellett volna kísérelniük meghatározni, hogy a vitatott cikk mely részei tartoznak a szigorú értelemben vett magánélethez és melyek tarthatnak joggal közérdekűlésre számot. Ezt a mérlegelést a hazai bíróságok elmulasztották elvégezni.

12. KRONE VERLAG GMBH & CO KG ÉS KRONE MULTIMEDIA GMBH & CO KG V. AUSZTRIA¹⁴

A Kronen Zeitung című lapban és annak www.krone.at online kiadásában két cikk jelent meg egy kis-korú lány esetéről, akit az apja és mostohaanyja súlyosan bántalmazott és szexuálisan zaklatott. Az elkövetőket 2005 februárjában elítélték. A cikkek részletesen leírták az eset körülményeit, és a lány kilétét is felfedték azzal, hogy közölték a keresztnevét és az elkövetők teljes nevét. Az online kiadás-

¹³ Application no. 40454/07., 2015. november 10-i ítélet

¹⁴ Application no. 33497/07., 2012. január 17-i ítélet

---

ban a kislány fényképét is közzétették. Az osztrák bíróságok kimondták, hogy a képi tudósítással megsértették az érintettek a magánszférához való jogát, ami azt jelenti, hogy egy bűncselekmény áldozatának személyazonosságát nem hozhatják nyilvánosságra. A bíróságok ezért a lánynak összesen 8000, illetve 12 000 euró kártérítést ítéltek meg.

EJEB döntés: A Bíróság egyhangúlag kimondta, hogy az Egyezmény 10. cikkét nem sértették meg. A döntés indokolása szerint az államnak pozitív kötelezettsége, hogy hatékony védelmet biztosítson a gyermekek – egy különösen veszélyeztetett csoport – személyes integritásának megsértésével szemben. A jelen eset tárgya egy bűncselekmény áldozata személyazonosságának felfedése a sajtóban. Ez egyrészt a sajtó azon jogához kapcsolódik, hogy tájékoztassa a nyilvánosságot a közérdeklődésre számot tartó ügyekben a folyamatban lévő büntetőeljárásokról, másrészt pedig az államnak a 8. cikk alapján fennálló pozitív kötelezettségéhez kapcsolódik, hogy megvédje az áldozat magánszféráját. A Bíróság egyetértett a hazai bíróságokkal, hogy a kérelmezők véleménynyilvánítási szabadságát az áldozat identitásának védelméhez fűződő jogával szemben kellett mérlegelni, amelyet az osztrák hatóságok megfelelően végeztek el.

13. REKLOS ÉS DAVOURLIS V. GÖRÖGORSZÁG¹⁵

Egy görög magánklinika intenzív osztályán egy fotós újszülöttekről készített fényképeket anélkül, hogy megszerezte volna a szülők előzetes hozzájárulását ehhez. Az egyik család sérelmezte ezt és kérte a fényképek negatívjainak átadását, ám a klinika megtagadta azt. A család ezután eljárást indított a klinikával szemben személyhez fűződő jogok sérelme miatt, a görög bíróságok azonban elutasították a kérelmet.

EJEB döntés: A Bíróság egyhangúlag megállapította az Egyezmény 8. cikkének sérelmét. A szülők nem tudtak a fotózásról, így nem is mérlegelhették a hozzájárulásukat ezzel kapcsolatban. Az újszülött fotózásához elengedhetetlen a szülői hozzájárulás. A klinika vezetősége azonban nem kérte a kérelmezők beleegyezését, a fotósoknak ráadásul lehetővé tették, hogy belépjen az intenzív osztályra – ahová csak a kórház személyzete mehetett be –, és elkészítse a képeket. A fotós megtarthatta a jogsértő fényképek negatívjait annak ellenére, hogy a kérelmezők – akik a szülői felügyeleti jogukat gyakorolták – kifejezetten kérték, hogy adják át a negatívokat. A baba képe tehát azonosítható formában a fotós kezében maradt azzal a lehetőséggel, hogy később az érintett személy és/vagy a szülei akarata ellenére felhasználja azt. A hazai bíróságok nem vették figyelembe azt a tényt, hogy a szülők nem adták hozzájárulásukat a fotó elkészítéséhez vagy ahhoz, hogy a fotós megtartsa a negatívokat. A görög bíróságok ezáltal nem tudták kellően garantálni a gyermek magánélete védelméhez való jogát.

14. AMARANDEI ÉS MÁSOK V. ROMÁNIA¹⁶

2004 márciusában a rendőrség razzitát tartott egy egyesület tagjainak lakásaiban, akiket a bukaresti fellebbviteli ügyészség számítógépes szoftverek felhasználásával történő pornográf képek előállításával és internetes terjesztésével gyanúsított meg, illetve azzal, hogy az egyesület tagjait prostitúció céljából külföldre küldték. A műveletet – amelyben a terroristaellenes osztag mintegy 130 tagja vett részt – filmre vették, amelynek részleteit a médiában is sugározták. A filmben érintett személyek kérelmeit, miszerint nem járultak hozzá a fényképek közzétételéhez, a hazai hatóságok elutasították.

¹⁵ Application no. 1234/05., 2009. január 15-i ítélet

¹⁶ Application no. 1443/10., 2016. április 26-i ítélet

EJEB döntés: A Bíróság egyhangúlag megállapította az Egyezmény 8. cikkének sérelmét. A Bíróság szerint a hatóságok – amelyek elérhetővé tették ezeket a felvételeket a sajtó számára – a minimális óvintézkedéseket sem tették meg az érintettek személyiségi jogainak védelme érdekében: a testük és az arcuk nem volt kitakarva, és a vitatott felvételek magánhelyiségekben készültek. Az érintettek nem közszereplők voltak, hanem magánemberek, akik joggal számíthatnak a magánszférájuk nagyobb védelmére a nyilvánosság folyamatban lévő nyomozásokról történő tájékoztatása során.

SZAKIRODALOM:

- Személyiségi jogok és sajtószabadság, Kézikönyv jogalkalmazók számára, Budapest 2014, szerkesztette dr. Bodrogi Bea és dr. Kárpáti József
- Kóczyán Sándor: Az Európai Emberi Jogok Bíróságának véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatos ítéletei – jogeset-összefoglaló gyűjtemény 1. rész. Médiatudományi Intézet 2016, Budapest
- Ajpek Orsolya: A sajtófotó jogi szabályozásának változása a rendszerváltozás után, Az új Polgári Törvénykönyv képmásra vonatkozó rendelkezései a szólásszabadság vonatkozásában, Budapest, 2018 [Szakdolgozat, nyilvánosan nem jelent meg].